

ห้องสมุดไอทีกับการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้

สุธาศินี สีนวนแก้ว*

สังคมสารสนเทศเป็นจุดเริ่มต้นของสังคมฐานความรู้ที่ทำให้โลกไร้พรมแดน ด้วยอิทธิพลจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานขององค์กรในหลายมิติ และเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานขององค์กรได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้สังคมสารสนเทศเป็นแรงผลักดันทำให้เกิดความจำเป็นในการเรียนรู้ สารสนเทศจึงเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีคนทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลดิบและสารสนเทศเพื่อบันทึกไว้ในระบบสารสนเทศ แล้วนำสารสนเทศที่ได้มาใช้เป็นความรู้เพื่อประกอบการตัดสินใจ (น้ำทิพย์ วิชาวิน, 2549 :3) ดังนั้นสารสนเทศจึงมีคุณค่าเมื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าองค์กรต่าง ๆ มักให้ความสำคัญกับระบบสารสนเทศและการจัดการสารสนเทศ เพราะระบบสารสนเทศถือได้ว่าเป็นกลไกหลักขององค์กรที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์หรือกำหนดทิศทางการพัฒนา ผู้บริหารเป็นบุคคลผู้ที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันการใช้สารสนเทศ แต่สภาพความเป็นจริงพบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ยังขาดความเชี่ยวชาญในการใช้สารสนเทศแต่จะรู้เพียงวิธีการแสวงหาสารสนเทศซึ่งขาดทักษะการนำความรู้มาใช้ประโยชน์ (ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ, 2548 : 145)

ในบริบทของสังคมที่เน้นระบบสารสนเทศผู้บริหารต้องรู้ว่าตนเองต้องการสารสนเทศอะไร ใช้เพื่ออะไร และอย่างไรนอกจากบุคลากรผู้ใช้สารสนเทศเองต้องมีความรู้เกี่ยวกับสารสนเทศด้วยว่าตนเองต้องการสารสนเทศแบบไหน เมื่อไหร่ ในรูปแบบใดและจะหาได้จากที่ไหน จากคำถามดังกล่าวองค์กรจึงต้องจัดทำระบบสารสนเทศขึ้นเพื่อจัดเตรียมสารสนเทศไว้สำหรับใช้ในการตัดสินใจและวางแผนกลยุทธ์ อย่างเป็นระบบจึงเรียกแนวทางดังกล่าวว่าการจัดการสารสนเทศตามที่ หทัยชนก พาหา (2548 : 18) และ Hicks, B.J. (2007 : 1) กล่าวว่าจัดการสารสนเทศ หมายถึง การวางแผนนโยบาย

* บรรณารักษ์วิทยบริการสารสนเทศ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

สารสนเทศในองค์กร การพัฒนาระบบสารสนเทศและการบริหารการไหลเวียนของสารสนเทศและเทคโนโลยีให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ไม่ว่าผู้ใช้นั้นมีสถานะและบทบาทใดขององค์กร ซึ่งถือได้ว่าการจัดการสารสนเทศมีลักษณะที่สำคัญที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

สังคมในปัจจุบันมักมองว่าคนที่มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์จะทำงานได้เร็วกว่าและดีกว่า ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเราไม่ได้สนใจเรื่องของเทคนิคและวิธีการ แต่สนใจที่จะแปลงข้อมูลให้เป็นสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจจึงน่าจะเป็นสิ่งที่สำคัญ (ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ, 2548 :146) ดังนั้นผู้บริหารต้องปรับกลยุทธ์ใหม่ในการจัดการองค์กร กล่าวคือองค์กรต้องการใช้คนที่มีความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์ระดับหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องการคนที่มีความสามารถในการจัดการระบบสารสนเทศที่จะแปลงข้อมูลให้เป็นสารสนเทศในการใช้งานได้จริง

การจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้ถือเป็นแนวคิดที่สำคัญต่อการพัฒนาองค์กร ห้องสมุดในฐานะเป็นองค์กรหนึ่งทางสังคม จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทและแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงในยุคสังคมฐานความรู้ การจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้จึงมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา ฉะนั้นเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้ ผู้เขียนจึงขอเสนอในบริบทต่าง ๆ ดังนี้

ความหมายของการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้

การจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้ มีความหมายไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ การจัดการสารสนเทศเป็นการวางแผนนโยบายสารสนเทศในองค์กร พัฒนาระบบและการบริหารการไหลเวียนของสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ขณะที่การจัดการความรู้ (Knowledge Management) หมายถึง การจัดการสารสนเทศ (Information) และการบริหารคน (People) ให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน โดยองค์กรมีการใช้สารสนเทศที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) และความรู้ที่จัดเก็บไว้ในรูปดิจิทัลหรือเป็นลายลักษณ์อักษร (Explicit Knowledge) ซึ่งมีการเผยแพร่และแบ่งปันการใช้สารสนเทศ (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2548 : 16 ; Ravishankar, M.N. and Pan, Shan L.,2008 : 221)

ความแตกต่างระหว่างการจัดการสารสนเทศกับการจัดการความรู้

มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการจัดการสารสนเทศ (Information Management) และการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งอันที่จริงแล้วความแตกต่างของการจัดการสารสนเทศเป็นเพียงการจัดระบบข้อมูล (Data) ที่มีอยู่ให้เป็นระเบียบและง่ายต่อการนำไปใช้ขณะที่การจัดการความรู้เกิดจากการประมวลผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจำแนกแยกแยะสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การตีความและทำความเข้าใจสารสนเทศเหล่านั้น

จากประเด็นความแตกต่างข้างต้นสามารถนำไปสู่ข้อพิจารณาความแตกต่างระหว่างแนวคิดดังกล่าวได้ในหลายประเด็นดังนี้ (ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ, 2548 : 163-166 อ้างจาก เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์)

1. การจัดการสารสนเทศให้ความสำคัญกับการจัดระเบียบข้อมูล (Data) และสารสนเทศ (Information) ให้เป็นระบบเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการนำมาใช้ ในขณะที่การจัดการความรู้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสารสนเทศที่ผ่านการประมวลผล วิเคราะห์ สังเคราะห์และจำแนกแยกแยะสารสนเทศ รวมถึงการตีความและทำความเข้าใจกับสารสนเทศต่าง ๆ เหล่านี้จนกลายเป็นความรู้ ความรู้ดังกล่าวครอบคลุมความรู้ทั้งสองส่วนได้แก่ ความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) ที่ซ่อนเร้นและฝังตัวอยู่ในตัวบุคคลและความรู้แจ้งชัด (Explicit Knowledge) ที่อยู่ในรูปแบบเอกสาร บันทึก หรือรายงานต่าง ๆ ขององค์กร แนวคิดของการจัดการความรู้ทั้ง 2 ประเภทจึงเป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกต่อการเข้าถึงและดึงออกมาใช้นั่นเอง

2. การจัดการสารสนเทศจะมีและเกิดขึ้นได้กับปัจเจกบุคคล ในฐานะที่เป็นผู้ให้และผู้ใช้สารสนเทศจากระบบที่แต่ละบุคคลได้จัดทำหรือออกแบบไว้ ซึ่งไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เพราะปัจเจกบุคคลสามารถได้มาซึ่งสารสนเทศที่ต้องการจากระบบเครือข่ายที่ได้ดำเนินการไว้ ขณะที่การจัดการความรู้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันจากบุคคลไปยังบุคคล หรือจากบุคคลไปยังกลุ่มคนเป็นตัวการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าว ในปัจจุบันพบว่า มีช่องทางที่หลากหลายมากขึ้นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นการเรียนรู้ผ่านการพบปะพูดคุย กับแบบเผชิญหน้า หรือเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น www.gotoknow.org www.itmc.ac.th/ckc เป็นต้น

3. การจัดการสารสนเทศ เน้นการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรักษาและเผยแพร่สารสนเทศที่มีอยู่แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้ของบุคลากร เพราะไม่ได้เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างปัจเจกบุคคล ในทางตรงกันข้ามการจัดการความรู้จะเกิดขึ้นและผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นการจัดการความรู้จึงให้ความสำคัญและความสนใจกับตัวบุคลากรที่มีองค์ความรู้โดยเฉพาะความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) ที่มีอยู่ในสมองหรือฝังอยู่ในตัวบุคคล จากแนวคิดดังกล่าวของการจัดการความรู้จึงเน้นที่การสร้างวัฒนธรรมขององค์กรให้เกิดการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของปัจเจกชนในองค์กร

4. การจัดการสารสนเทศจะช่วยเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) เพราะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการแลกเปลี่ยน ถ่ายโอน และสืบค้นสารสนเทศจากระบบที่ออกแบบไว้เพื่อให้บุคลากรสามารถใช้ข้อมูลร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ส่วนการจัดการความรู้มิใช่ช่วยเพิ่มแค่เพียงผลิตภาพแต่ยังช่วยเพิ่มทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน เพราะสามารถลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็น ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรเพราะบุคลากรแต่ละคนสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ จากบุคคลอื่นในการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน

จากแนวคิดดังกล่าวของการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้สามารถนำมาแสดงในรูปแบบของตารางได้ดังนี้ (ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ, 2548 : 164)

ตารางที่1 แสดงความแตกต่างระหว่างการจัดการสารสนเทศกับการจัดการความรู้

ประเด็น	การจัดการสารสนเทศ	การจัดการความรู้
ลักษณะของเนื้อหา	ข้อมูลสารสนเทศ	ความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) ความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge)
หน่วยวิเคราะห์	ปัจเจกบุคคล/องค์กร	ทีมงานและความเป็นกลุ่มก้อนในองค์กร
จุดเน้นการให้ความสำคัญ	เทคโนโลยีสารสนเทศ	บุคลากรและวัฒนธรรมองค์กร
ผลลัพธ์	ประสิทธิภาพ ได้แก่ - ผลผลิตในการทำงาน	ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ - ผลผลิตในการทำงาน - ความสามารถของบุคลากรในการปฏิบัติงาน - การสร้างองค์ความรู้ใหม่

ดังนั้นแนวคิดหลักของการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้แตกต่างกันที่การจัดการสารสนเทศเน้นการจัดการระบบระเบียบสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเข้าถึงสารสนเทศนั้น ๆ ในขณะที่การจัดการความรู้ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กรว่าสามารถนำมาถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในองค์กรอย่างไรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในองค์กร

การนำแนวคิดของการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้มาใช้กับห้องสมุดไอที

ลักษณะเฉพาะของสังคมฐานความรู้จะมีความรู้เป็นเกณฑ์หรือปัจจัยในการขับเคลื่อนและเปลี่ยนแปลงสังคม อาจกล่าวได้ว่าความรู้และเทคโนโลยีระดับสูงเป็นอัตลักษณ์ของสังคมฐานความรู้ (นฤมล ปรานชัยโยธิน, 2546 :46) จากแนวทางดังกล่าวจึงก่อให้เกิดเป็นแนวคิดของการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้ของห้องสมุดไอที ทั้งนี้ยุคปัจจุบันเป็นยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิต และเป็นยุคที่ก้าวเข้าสู่สังคมฐานความรู้มากขึ้น จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จึงมีแนวทางการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้ของห้องสมุดไอทีดังนี้

1. แนวทางการจัดการสารสนเทศกับห้องสมุดไอที ประกอบด้วย

1.1. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หรือ การแสวงหาทรัพยากรความรู้ เป็นการดำเนินงานในการจัดหาและรวบรวมสารสนเทศ และความรู้ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศแต่ละแห่ง ไม่สามารถจัดหาทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทมาให้บริการได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้ แหล่งบริการสารสนเทศต่าง ๆ จึงมีข้อตกลงร่วมกันในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ในลักษณะเครือข่ายสารสนเทศ (Information Network) ปัจจุบันห้องสมุดหลายแห่งอาศัยเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา หรือ ThaiLis ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่บอกรับร่วมกันหรือการดำเนินการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันในลักษณะภาคี ได้แก่ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายสารสนเทศประเภทอื่นที่มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน ได้แก่ บริการยืมระหว่างห้องสมุด แนวทางดังกล่าวสามารถแก้ปัญหาด้านงบประมาณ ในการดำเนินการจัดหา หรือพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอีกทั้งทำให้ได้สารสนเทศที่เพียงพอและตรงกับความต้องการของผู้ใช้

1.2. การวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ เมื่อแหล่งสารสนเทศได้ดำเนินการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเรียบร้อยแล้วจึงมาสู่การวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่กำหนดคุณสมบัติต่าง ๆ กำหนดสัญลักษณ์ หรือ กำหนดตัวแทนให้กับทรัพยากรสารสนเทศประเภทนั้น ๆ ด้วยการให้เลขหมู่ การวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศทำได้หลายวิธี การวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเอกสารส่วนใหญ่ จะใช้วิธีการวิเคราะห์หัวข้อเรื่อง (Subject Analysis) หรือการวิเคราะห์แนวคิด (Conceptual Analysis) ที่สำคัญของเรื่องโดยพยายามแยกย่อยเนื้อหาสาระที่สำคัญของสารสนเทศนั้น ๆ วิธีการวิเคราะห์สารสนเทศผู้วิเคราะห์จะต้องอ่านเอกสารทุกเล่มที่จะนำมาวิเคราะห์แต่ไม่จำเป็นต้องอ่านอย่างละเอียดทุกตัวอักษร แต่เป็นเพียงการอ่านเพื่อหาจุดสำคัญ หรือส่วนสำคัญของเอกสาร แนวทางการวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศก็เพื่อ อำนวยความสะดวกต่อการเข้าใช้ทรัพยากรสารสนเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3. การสืบค้นสารสนเทศ (Information Retrieval) เป็นขั้นตอนที่มีผลโดยตรงกับผู้ใช้ หลังจากวิเคราะห์สารสนเทศเรียบร้อยแล้ว ก็จะนำไปจัดเก็บตามหมวดหมู่ หากผู้ใช้ต้องการสารสนเทศ ผู้ใช้จะต้องสืบค้นหรือค้นคืนสารสนเทศ (Recall) ที่จัดเก็บไว้โดยใช้เทคนิคและวิธีการอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของปัญหาทางด้านสารสนเทศ และวิธีการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ สื่อสำหรับจัดเก็บสารสนเทศ และการเลือกสื่อในการจัดเก็บสารสนเทศ (ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ, 2548 : 160)

1.4. การปรับแต่งสารสนเทศและการเผยแพร่สารสนเทศ การปรับแต่งสารสนเทศเป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างและนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ใช้ทักษะทางด้านการจัดเก็บสารสนเทศเป็นพื้นฐานในการใช้สารสนเทศให้เกิดความคุ้มค่า อนึ่งการเผยแพร่สารสนเทศก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งของการจัดการสารสนเทศที่จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ รูปแบบการเผยแพร่สารสนเทศทำได้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น การนำเสนอในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ และการสื่อสารที่ใช้สื่อทั่วไป

ดังนั้นจากแนวทางดังกล่าวของการจัดการสารสนเทศกับห้องสมุดไอที จึงมีปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ การสืบค้นสารสนเทศ การปรับแต่งสารสนเทศ และการเผยแพร่สารสนเทศ ในทางตรงกันข้ามหากปราศจากซึ่งองค์ประกอบข้อใดข้อหนึ่งไปการจัดการสารสนเทศกับห้องสมุดไอทีก็ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์

2. แนวทางการจัดการความรู้กับห้องสมุดไอที มีการจัดการความรู้อยู่ 2 แนวทางคือ

2.1 การจัดการความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) ที่ปรากฏอยู่ในรูปเอกสาร บันทึก หรือรายงานต่างๆ ทั้งนี้ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศที่หลากหลาย การจัดการความรู้จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดระบบระเบียบของสารสนเทศ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่ายและดึงข้อมูลสารสนเทศออกมาใช้งานหรือใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวก

2.2. การจัดการความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่อยู่ในสมองและความเชี่ยวชาญของแต่ละบุคคลในองค์กร แนวทางการจัดการความรู้กับห้องสมุดไอทีจึงมีลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างบุคคลกับบุคคลหรือระหว่างบุคคลกับกลุ่มบุคคลซึ่งมีความสนใจหรือ มีสภาพปัญหาเช่นเดียวกัน สำหรับสื่อหรือช่องทางในการจัดการความรู้ลักษณะนี้ ได้แก่ การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยในการจัดการความรู้ เช่น Blog ก็จะเป็นอีกช่องทางซึ่งกำลังอยู่ในความสนใจในขณะนี้ ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการความรู้กับห้องสมุดไอทีคือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรและสร้างความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2547 : 23) นอกจากนี้ประเด็นดังกล่าวแล้ว การจัดการความรู้ยังช่วยเพิ่มความเร็วในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กรเพราะบุคลากรจะสามารถหาวิธีการหรือเทคนิคใหม่ ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วผ่านการจัดระบบการแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดการความรู้จึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินงานของห้องสมุดไอทีได้เป็นอย่างดี

บทสรุป

การจัดการสารสนเทศกับห้องสมุดไอทีเป็นแนวทางการจัดการสารสนเทศที่มีอยู่ในห้องสมุดโดยอาศัยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาจัดการระบบสารสนเทศให้มีระบบระเบียบง่ายและสะดวกต่อการเข้าถึง ตลอดจนสามารถดึงข้อมูลหรือสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ส่วนการจัดการความรู้เป็นอีกมุมมองหนึ่งของการจัดการสารสนเทศที่นำความรู้ของบุคลากรในองค์กรมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือถ่ายทอดประสบการณ์จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างปัจเจกชนขององค์กร ในฐานะที่ห้องสมุดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่รวบรวมสารสนเทศที่หลากหลาย ซึ่งรวมถึงความทันสมัยของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่นำมาอำนวยความสะดวกในการจัดการและเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศได้ง่ายและสะดวก จึงน่าจะเป็นองค์กรที่เป็นแกนนำหลักสำคัญในการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้ให้เป็นรูปธรรม เพราะหัวใจของการจัดการสารสนเทศและการจัดการความรู้อยู่ที่การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ให้เกิดการพัฒนาต่อตนเองและองค์กรมากกว่าจะเป็นแค่เพียงทำตามกระแสนิยม แต่ควรนำ

องค์ความรู้ช่วยสร้างสรรค์โรงองค์กรและสังคมของตนให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่แท้จริง ให้สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นห้องสมุดไอที

เอกสารอ้างอิง

- ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ. 2548. การจัดการสารสนเทศเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : เอ็กชเปอร์เน็ท.
นฤมล ปราชญ์โยธิน. 2546 "ฐานคิดสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้", โคมทศน์. 24
(กรกฎาคม-ธันวาคม), 45-55.
น้ำทิพย์ วิภาวิน. 2547. การจัดการความรู้กับคลังความรู้. กรุงเทพฯ : เอสอาร์ พรินติ้ง
แมสโปรดักส์.
..... 2548. การบริการห้องสมุดยุคใหม่. กรุงเทพฯ : เอสอาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
หทัยชนก พาหา. 2548. การจัดการสารสนเทศ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น
(ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://www.dcms.thailis.or.th> [14 พฤษภาคม 2550]
Hicks, B. J. 2007. **Lean Information Management : Understanding and Eliminating Waste.**
(online) Available : www.sciencedirect.com. [2007, May 14]
Ravishankar, M.N. and Pan, Shan L. 2007. **The Influence of Organizational
Identification on Organizational Knowledge Management.** (online) Available :
www.sciencedirect.com. [2007, May 14]
